

досконалу, шляхом створення власної реальності індивіда, яка б, більш задовольняла його. Неможливість зміни наявної реальності могла б уразити ідентичність особи, її самооцінку. В цьому випадку ескапізм дозволяє зберегти ідентичність та самооцінку. Молода людина продовжує оцінювати себе позитивно, не дивлячись на те, що не має змоги змінити те, що відбувається навколо неї.

В сучасній суперечливій кризовій ситуації у країні, молодь в деякому сенсі, вимушена вдаватися до такого суперечливого механізму адаптації, як ескапізм, обираючи тим самим «менше зло».

Цибуркова Вікторія Юріївна,

студентка

Одеського національного університету

імені І.І. Мечникова

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАХИСТИ ЕКСТРАВЕРТІВ

Людей завжди цікавила і цікавить особистість, її особливості в поведінці у різних життєвих ситуаціях і характері. Власне тому філософи, медики та психологи почали типологізувати людей на основі різноманітних критеріїв, факторів і т.п. Зручно віднести людину до певного типу та передбачити її поведінку і реакції. Так, типологізація на екстравертів та інтровертів К.Г. Юнгом була здійснена на основі його особистих спостережень. Вона дала потужний поштовх до відкриття нових особливостей цих двох полярних типів. Наприклад, ми зацікавилися поведінкою екстравертів у ситуації перенапруження, стресу чи дистресу (емоційного розладу), тому що існує думка, що вони не дуже переймаються у вищеназваних ситуаціях. З іншої сторони, вплив типу особистості на якісь окремі аспекти її життя – це дуже актуальна тема, бо знання того, як екстраверти долають стрес може бути корисним для побудови взаємин з ними і очікувань щодо їх поведінки в нетипових ситуаціях. Сьогодні, в Україні лише зростає кількість джерел стресу і кожна людина долає це так, як дозволяють їй її особисті можливості. Екстраверти, як правило, не можуть не діяти, коли все йде шкереберть, тому на фоні кризового стану країни, вони дуже помітні, а те що помітно – хочеться досліджувати. Отже, існує потреба в нових

фактах щодо стратегій, яких дотримуються екстраверти у стресовому стані, які дозволять розширити теорію і сферу її застосування.

Тому ми провели дослідження, щоб показати, що для екстравертованого типу особистості характерні певні типи психологічних захистів. Для цього ми використали наступні методики: тест-опитувальник Г. Айзенка ЕРІ, тест-опитувальник механізмів захисту Келлермана-Плутчика-Конте «Індекс життєвого стилю», статистичний U-критерій Манна-Уїтні для математичної обробки отриманих результатів. Вибірку піддослідних, що формувалася випадково, склали дорослі люди віком від 20 до 30 років у кількості 66 осіб. Слід відмітити, що у дослідженні не приділялася доцільна увага до демографічних особливостей випробуваних, тому що в подальшому дослідженні, важивим було лише те, що контрольною групою були інтроверти, а експериментальною – екстраверти. Базою дослідження був, переважно, ОНУ імені І.І. Мечникова, хоча, також, здійснювався пошук випробуваних у соціальних мережах.

Ми виявили, що з 66 випробуваних, 6 мають високу шкалу брехні (і не враховувалися у подальшому аналізі), 33 відносяться до екстравертів, 24 – до інтровертів, та лише 3 випробуваних є амбівертами. Далі ми будемо звертати увагу лише на показники екстравертів.

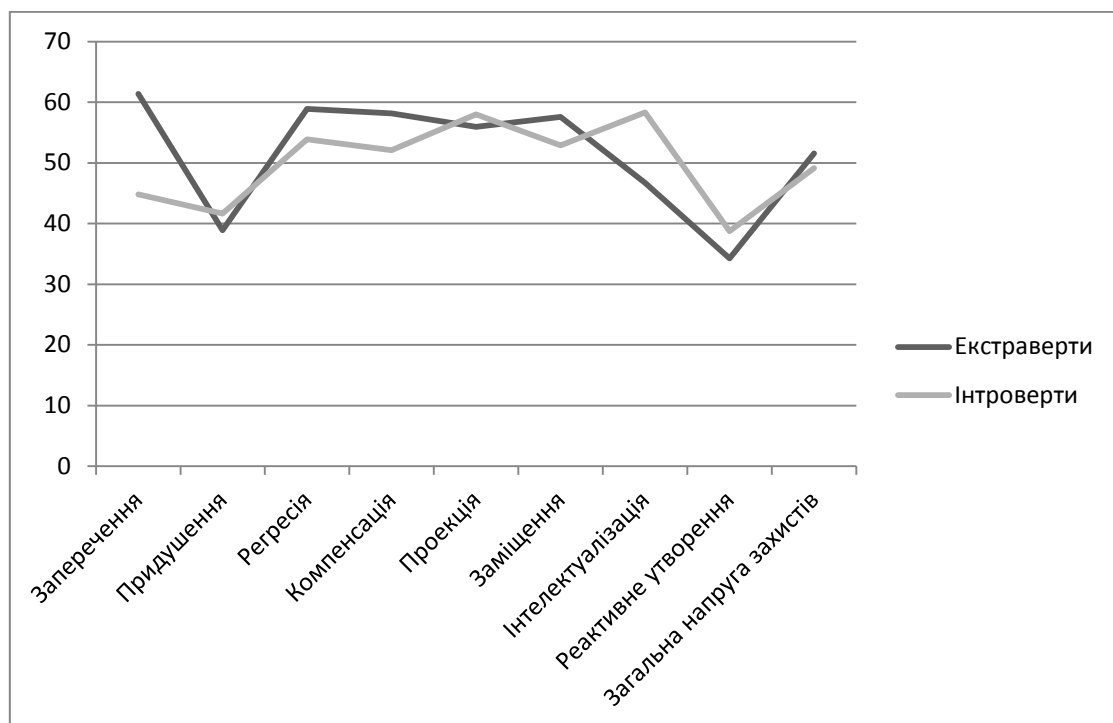

Рис. 1.

Представленість середніх значень шкал теста-опитувальника Келлермана-Плутчика-Конте «Індекс життєвого стилю» серед екстравертів та інтровертів

Вище наведений графік на рис. 1 показує нам, що захисний механізм *заперечення* розходиться в обох вибірках, що говорить нам про можливі відмінності у використанні даного типу захисту екстравертами і інтровертами. Незначно розходяться показники *інтелектуалізації* у користь інтровертів, тобто, інтроверти більше воліють до даного механізму захисту. Також, обидві вибірки схильні до решти механізмів, в приблизно, однаковій мірі і це є приводом припустити, що у екстравертом і інтровертів є спільні типи захистів. Також, у екстравертів і у інтровертів наявна східна загальна напруженість захистів, що дозволяє нам зробити висновок про практично однакову ступінь активності використання психологічних захистів.

Порівняльний аналіз психологічних захистів екстравертів і інтровертів був здійснений у програмі «STATISTICA» за допомогою U-критерія Манна-Уїтні. Найважливішим фактом, який підтвердило використання статистичного критерію, є те, що екстраверти вдаються до *заперечення* у більшій мірі, ніж інтроверти. Заперечення, яке характеризується неприйняттям травмуючої ситуації такою, яка вона є через її неналежний зміст з суб'єктивної точки зору людини.

Отримані результати дослідження, можуть бути використані, як у звичайному житті, так і у практичній роботі психолога, чи працівника іншої спеціальності, яка потребує спілкування та взаємодії з людьми. А саме, слід враховувати, що при побудові взаємин із екстравертами, не треба очікувати від них у потенційно стресовій ситуації, конструктивного сприйняття ситуації як вона є, тому що, для них дуже важлива думка оточуючих, настільки важлива, що вони можуть її спотворювати на свою користь, та звертати увагу лише на позитивні аспекти. При психологічній роботі, необхідно мати на увазі гіпотезу, що екстраверт, який часто використовує заперечення, може бути неадекватної думки про себе і про свої можливості. Це може бути однією з причин внутрішньо-особистісних конфліктів екстраверта: коли він відчуває себе дискомфортно, порушується його соціальна

адаптація, але він не розуміє, чому так відбувається, бо заперечення є його несвідомим психологічним захистом.

*Яцкова Алла Станиславовна,
студентка*

*Одесского национального университета
имени И.И. Мечникова*

ВЗАИМОСВЯЗЬ ИНТЕЛЛЕКТА И ГУМАННОСТИ

*«Гуманность вкладывает душу даже в наслаждение,
дух – в потребность, грацию – в силу, сердце – в величие».*

Иоганн Вольфганг Гёте

На сегодняшний день, взаимосвязь между интеллектом и гуманностью мало изучена, однако, нас уже долгое время интересует вопрос: «зависит ли гуманность от уровня интеллекта?»

Можем ли мы предположить, что каким-то образом, уровень и качество мозговой деятельности способствуют проявлениям нравственности, альтруистичности, человечности? Или эти два фактора абсолютно не коррелируют друг с другом?

Прежде всего, следует отметить, что в Словаре практического психолога гуманность, со ссылкой на С.Ю. Головина, определяется, как (лат. *humanus* — человеческий) «любовь, внимание к человеку, уважение к человеческой личности; доброе отношение ко всему живому; человечность, человеколюбие. Система установок личности по отношению к человеку, группе, живому существу, обусловленная нравственными нормами и ценностями, представленная в сознании переживаниями сострадания и сорадования и реализуемая в общении и деятельности в актах содействия, помощи».

Под термином «интеллект» или фразой «уровень интеллекта», мы понимаем не показатель «IQ», который выявляет разницу между умственным возрастом и хронологическим, поскольку считаем, что этого недостаточно, чтобы определить общий интеллект. Мы говорим об интеллекте, как о качестве психики, как о понятии, объединяющем все познавательные способности индивида: ощущение,